

**Orden
voor de zondag,
feest- en gedenkdagen**

	<i>Opgang</i>	<i>152</i>
<i>I</i>	<i>De heilige Schrift en de Maaltijd van de Heer</i>	<i>153</i>
<i>II</i>	<i>De heilige Schrift, gebeden en gaven</i>	<i>183</i>
<i>III</i>	<i>Leerdienst</i>	<i>199</i>
<i>IV</i>	<i>Samenkomst van de huisgemeente</i>	<i>203</i>

OPGANG
Voorbereiding op de eredienst

**GEBED VOOR PERSOONLIJKE VOORBEREIDING,
THUIS OF IN DE KERK**

**Gij, die God zijt,
bron van mijn leven –
dit is de dag
die Gij gemaakt hebt
als een licht
voor alle dagen.
Laat mij opgaan naar uw huis
en voeg mij samen
met allen die uw Naam bezingen
in uw dienst,
tot eer van U
en tot heil van deze wereld.
Omwille van uw Zoon,
de Verrezene,
Jezus Christus.
Amen.**

varianten: Gebeden 1-10

CONSISTORIEGEBED

**Heer, onze God,
U danken wij
dat Gij ons op deze dag (*feestdag*)
geroepen hebt naar uw huis.
Als uw gemeente
zijn wij samengekomen
– de een met blijdschap,
de ander met verdriet –
om naar uw stem te horen.
Breng alle andere stemmen in ons tot zwijgen
en laat uw Woord alléén spreken.
Geef daartoe wie ons voorgaan
uw heilige Geest, die harten en monden opent,
opdat wij ons verenigen met heel uw Kerk,
tot eer van uw Naam
en tot opbouw van de gemeente
van Jezus Christus, onze Heer.
Amen.**

varianten: Gebeden 11-21

ORDE I

**De heilige Schrift
en
de Maaltijd van de Heer**

INTREDE – A

Als voorbereiding op de dienst kunnen een of meer van de hier aangegeven elementen een plaats vinden. De cantor/organist en een kerkenraadslid zijn hierbij de voorgangers.

De klokken luiden - vooroefening - orgelspel - inleidend woord - kaarsen aansteken - stilte

Allen staan en zingen een

PSALM of INTREDELIED

Dit lied kan ook na het gebed van toenadering gezongen worden.

De ouderling of de predikant kan de dienst als volgt beginnen:

In de naam van de Vader

en de Zoon

en de heilige Geest.

Amen.

GROET

Indien de predikant bij de intrede voorgaat, groet hij/zij de gemeente:

Genade zij u en vrede

van God, onze Vader,

en van Jezus Christus, de Heer.

Amen.

of:

Genade, barmhartigheid en vrede

zij u van God, de Vader,

en van Christus Jezus, onze Heer.

Amen.

of:

Genade zij u en vrede

van Hem, die is en die was en die komt,

en van de zeven geesten die voor zijn troon zijn,

en van Jezus Christus, de getrouwe getuige,

de eerstgeborene der doden

en de overste van de koningen der aarde.

Amen.

BEMOEDIGING

In ieder geval wordt aan het begin van elke dienst gebeden:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.**

of:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en niet laat varen het werk van zijn handen.**

GEBED VAN TOENADERING

**Almachtige God,
voor U liggen alle harten open,
alle verlangens zijn U bekend
en geen geheim is voor U verborgen.**

... gebedsstilte ...

**Zuiver de overleggingen van ons hart
door de ingeving van uw heilige Geest,
zodat wij U van harte liefhebben
en grootmaken uw heilige Naam.
Amen.**

varianten: Gebeden 22-38

Indien de dienst niet met een lied is begonnen, zingt de gemeente een
PSALM of INTREDELIED

KYRIE ELEISON

Een diaken kan de kyrie-intentie zeggen.

**Laten wij de Heer om ontferming aanroepen
voor de nood van de wereld**

... hier kunnen enkele intenties worden ingevoegd ...

**en zijn naam prijzen,
want zijn barmhartigheid heeft geen einde.**

varianten: Gebeden 39-46

Heer, ontferm U.	<i>of:</i>	Kyrie eleison.
Heer, ontferm U.		Kyrie eleison.
Christus, ontferm U.		Christe eleison.
Christus, ontferm U.		Christe eleison.
Heer, ontferm U.		Kyrie eleison.
Heer, ontferm U.		Kyrie eleison.

Na het Kyrie volgt op dagen waarop de kleur wit of rood is de lofzang 'Gloria'. Deze kan ook op de zondagen door het jaar gezongen worden. Wanneer de kleur paars is (in de voorbereidingstijden voor Kerst en Pasen), vervalt de lofzang.

GLORIA

Ere zij God in den hoge,
en vrede op aarde
voor mensen van zijn welbehagen.
Wij loven U, wij zegenen U,
wij aanbidden U, wij verheerlijken U,
wij zeggen U dank voor uw grote heerlijkheid,
Heer God, hemelse Koning,
God, almachtige Vader.
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus,
Heer God, Lam van God,
Zoon van de Vader,
die de zonden der wereld wegneemt,
ontferm U over ons;
die de zonden der wereld wegneemt,
aanvaard ons gebed;
die zit aan de rechterhand van de Vader,
ontferm U over ons.
Want Gij alleen zijt heilig,
Gij alleen de Heer,
Gij alleen de Allerhoogste, Jezus Christus,
met de heilige Geest,
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

of:

KYRIE ELEISON

Here God, ...

GLORIA

GEBED VAN DE DAG

De Heer zij met u ...

of:

**De Heer zal bij u zijn.
De Heer zal u bewaren.**

Liturgische Gezangen 41

of:

**De Heer zij met u.
Zijn Geest in ons midden.**

Laat ons bidden.

Na een korte gebedsstilte zegt de voorganger het gebed van de dag of het gebed om verlichting met de heilige Geest. Het gebed wordt afgesloten met de woorden:

**Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.
Amen.**

zie Tijdeigen en Gebeden 47-55

Na de INTREDE gaan allen zitten.

INTREDE – B

Als voorbereiding op de dienst kunnen een of meer van de hier aangegeven elementen een plaats vinden. De cantor/organist en een kerkenraadslid zijn hierbij de voorgangers.

De klokken luiden - vooroefening - orgelspel - inleidend woord - kaarsen aansteken - stilte

De ouderling of de predikant kan de dienst als volgt beginnen:

**In de naam van de Vader
en de Zoon
en de heilige Geest.
Amen.**

GROET

Indien de predikant bij de intrede voorgaat, groet hij/zij de gemeente.

**Genade zij u en vrede
van God, onze Vader,
en van Jezus Christus, de Heer.
Amen.**

of:

**Genade, barmhartigheid en vrede
zij u van God, de Vader,
en van Christus Jezus, onze Heer.
Amen.**

of:

**Genade zij u en vrede
van Hem, die is en die was en die komt,
en van de zeven geesten die voor zijn troon zijn,
en van Jezus Christus, de getrouwe getuige,
de eerstgeborene der doden
en de overste van de koningen der aarde.
Amen.**

BEMOEDIGING

In ieder geval wordt aan het begin van elke dienst gebeden:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.**

of:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en niet laat varen het werk van zijn handen.**

Allen staan en zingen een
PSALM of INTREDELIED

VEROOTMOEDIGING

**Voor U belijden wij, almogende God,
voor heel uw kerk en voor elkaar,
dat wij gezondigd hebben
in gedachten, woorden en werken.**

... gebedsstilte ...

**Ontferm U over ons,
vergeef ons onze zonden
en geleid ons tot het eeuwig leven,
door Jezus Christus, onze Heer.
Amen.**

varianten: Gebeden 22-38

LOFVERHEFFING, DE TIEN WOORDEN

De aanhef en het slot worden door de voorganger gesproken, de Tien Woorden door een lector.

**Uw woord houdt stand voor eeuwig, o HEER,
van geslacht tot geslacht duurt uw trouw,
want Gij spreekt tot ons:**

**Ik ben de HEER, uw God,
die u weggevoerd heb uit het land Egypte, uit het diensthuis.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult geen andere goden hebben voor mijn aangezicht.
Gij zult u geen beeld of gestalte maken van wat dan ook in de
hemel, op de aarde of in de wateren onder de aarde.
Gij zult u voor hen niet buigen en hen niet dienen;
want Ik, de HEER, uw God, ben een God vol afgunst,
die de wandaden van de vaders bezoek aan de kinderen,
tot in het derde en vierde geslacht
van hen die Mij haten,
maar die goedheid betoon
tot in het duizendste geslacht
van hen die Mij liefhebben**

en mijn woorden onderhouden.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult de Naam van de HEER, uw God, niet vals gebruiken,
want de HEER laat niet ongestraft
wie zijn Naam vals gebruikt.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gedenk de sabbatdag;
die zal u heilig zijn.
Zes dagen zult gij dienen en al uw werk doen,
maar de zevende dag is de sabbat,
voor de HEER, uw God.
Dan zult gij geen werk doen, gij niet,
uw zoon en uw dochter niet,
uw dienaar en uw slavin niet,
uw vee niet,
zelfs niet de vreemdeling die binnen uw poorten woont.
Want in zes dagen
heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt,
de zee met al wat daarin is,
maar op de zevende dag rustte Hij.
Daarom heeft de HEER de sabbatdag gezegend en geheiligd.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Houd uw vader en moeder in ere,
opdat uw dagen verlengd worden
in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult niet moorden.
Gij zult niet hoereren.
Gij zult niet stelen.
Gij zult niet leugenachtig tegen uw naaste getuigen.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult niet begeren het huis van uw naaste;
gij zult niet begeren de vrouw van uw naaste,
zijn dienaar, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel,
of wat ook maar van uw naaste is.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.

Uw woord houdt stand voor eeuwig, o HEER,
van geslacht tot geslacht duurt uw trouw.

varianten: Tien Woorden 1-4

GEBED VAN DE DAG

(De Heer zij met u)

of:

**De Heer zal bij u zijn.
De Heer zal u bewaren.**

Liturgische Gezangen 41

of:

**De Heer zij met u.
Zijn Geest in ons midden.**

Laat ons bidden.

Na een korte gebedsstilte zegt de voorganger het gebed van de dag of het gebed om verlichting met de heilige Geest. De gemeente antwoordt:

Amen.

zie Tijdeigen en Gebeden 47-55

Na de INTREDE gaan allen zitten.

DE HEILIGE SCHRIFT

Een of meer

LEZINGEN (met liederen) uit de heilige Schrift

Indien het Luthers Leesrooster of het Gemeenschappelijk Leesrooster wordt gevolgd, geldt de volgende ordening (zie ook het Tijdeigen):

EERSTE SCHRIFTLEZING uit het Oude Testament

De lezing kan worden besloten met:

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

ANTWOORDPSALM

TWEEDE SCHRIFTLEZING uit de Brieven

De lezing kan worden besloten met:

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

HALLELUJA (-VERS OF -LIED)

Het halleluja vervalt in de Veertigdagentijd.

Liturgische Gezangen 42-56

EVANGELIE

De lezing kan worden besloten met:

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

ACCLAMATIES op de lezingen:

**Zalig die het Woord van God horen
en het bewaren.**

of:

Lof zij U, o He - re

of:

(Lof zij U, Christus)

of:

**U komt de lof toe, U het gezang, U alle glorie,
o Vader, o Zoon, o heilige Geest,
in alle eeuwen der eeuwen.**

Liturgische Gezangen 58

PREDIKING

Allen staan.

GELOOFSBELIJDENIS of LIED

**Wij geloven in één God,
de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
van alle zichtbare en onzichtbare dingen;**

**en in één Here Jezus Christus,
de eniggeboren Zoon van God,
geboren uit de Vader voor alle tijden,
God uit God,
Licht uit Licht,
waarachtig God uit waarachtig God,
geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader,
en door wie alles is geworden;
die om ons mensen en om ons behoud
is neergedaald uit de hemel
en is vlees geworden,
door de heilige Geest uit de maagd Maria
en is mens geworden,
die ook voor ons is gekruisigd onder Pontius Pilatus,
geleden heeft en begraven is,
en op de derde dag is opgestaan volgens de Schriften,**

**is opgevaren naar de hemel
en zit aan de rechterhand van de Vader,
en zal wederkomen in heerlijkheid
om te oordelen de levenden en de doden,
en aan zijn rijk zal geen einde komen;**

**en in de heilige Geest,
die Here is en levend maakt,
die uitgaat van de Vader en de Zoon,
die samen met de Vader en de Zoon
aanbeden en verheerlijkt wordt,
die gesproken heeft door de profeten.**

**En één heilige, katholieke en apostolische Kerk.
Wij belijden één doop tot vergeving van de zonden.
En wij verwachten de opstanding van de doden
en het leven in de wereld die komt.
Amen.**

DE MAALTIJD VAN DE HEER – A

VOORBEDE

De intenties worden telkens besloten met:

Laat ons bidden:

of: **Zo bidden wij:**

of: **Daarom bidden wij:**

Heer, ontferm U.

varianten: Gebeden 61-75

Stil gebed, eventueel besloten met:

**God, die blijkens de kracht die in ons werkt
bij machte zijt meer dan overvloedig te doen
boven al wat wij vragen of denken –**

**U zij de heerlijkheid
in de gemeente en in Christus Jezus,
tot in alle geslachten
in de eeuwen der eeuwen.
Amen.**

of:

**Neem ons in genade aan,
red en behoud ons,
want alleen U,
Vader, Zoon en heilige Geest,
komt toe prijs en lof en aanbidding
te allen tijde
en van eeuwigheid tot eeuwigheid.
Amen.**

De voorbede kan ook na de inzameling van en het gebed over de gaven plaatsvinden.

NODIGING

**Wie gedoopt is
en in eigen kerk kan deelnemen
aan de maaltijd van de Heer,
mag zich welkom weten in de kring rond de tafel
om dankbaar en gelovig in te stemmen
met de lofzegging en de zegening
van God, onze hemelse Vader.**

of:

**De Heer heeft zijn tafel bereid
voor wie op Hem vertrouwen en Hem liefhebben.
Christus nodigt ons
om dankbaar en gelovig
met de lofprijzing van zijn Kerk in te stemmen
en brood en wijn uit zijn hand te ontvangen.**

varianten: Gebeden 76-86

VREDEGROET

Allen staan.

**De vrede van de Heer zij altijd met u.
En met uw geest.**

Wenst elkaar de vrede.

of:

Geeft elkaar een teken van vrede.

*De gemeenteleden brengen elkaar de vredegroet.
Allen gaan zitten.*

De vredegroet kan ook na het Onze Vader plaatsvinden.

INZAMELING VAN DE GAVEN

Terwijl de gaven worden ingezameld, brengen de predikant en de diakenen de tafel in gereedheid met de gaven van brood en wijn. Tijdens de inzameling kan worden gezongen en/of gemusiceerd.

GEBED OVER DE GAVEN

**Gezegend zijt Gij, God,
Schepper van al wat leeft.
Uit uw milde hand
hebben wij gaven ontvangen.
Aan U dragen wij op
de vruchten van de aarde,
brood en wijn,
het werk van onze handen.
Maak het voor ons
en voor allen tot leeftocht
op weg naar uw koninkrijk,
voor nu en altijd.
Amen.**

varianten: Gebeden 87-128

VOORBEDE

indien deze niet na de geloofsbelijdenis heeft plaatsgevonden.

TAFELGEBED

Allen staan.

**De Heer zij met u. of: De Heer zal bij u zijn.
En met uw geest. De Heer zal u bewaren.
Verheft uw harten.
Wij zijn met ons hart bij de Heer.
Brenge wij dank aan de Heer, onze God.
Hij is onze dankbaarheid waardig.**

Liturgische Gezangen 87

of:

(Vrede zij met u. of: De Heer zij met u)

Voor de tekst van de prefatie zie het begin van de TAFELGEBEDEN 1 - 42. De prefatie wordt besloten met de volgende acclamatie:

**Heilig, heilig, heilig, de HEER,
de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.**

**Gezegend Hij die komt
in de naam des HEREN.
Hosanna in den hoge.**

of:

varianten: Tafelgebeden en Liturgische Gezangen

Vervolg TAFELGEBED

Acclamatie na de instellingswoorden:

**Als wij dan eten van dit brood
en drinken uit deze beker,
verkondigen wij de dood des Heren
totdat Hij komt.**

of:

**Heer Jezus, wij verkondigen uw dood
en wij belijden tot Gij wederkeert
dat Gij verrezen zijt.**

of:

**In uw dood hebt Gij onze dood vernietigd,
in uw opstanding hebt Gij ons leven hersteld.
Heer Jezus, kom in heerlijkheid.**

of:

**Christus gestorven,
Christus verrezen,
Christus zal komen opnieuw.**

varianten: Tafelgebeden

Na het Tafelgebed volgt

HET GEBED DES HEREN

ingeleid met de slotwoorden van het Tafelgebed, of:

**Laten wij bidden tot God, onze Vader,
met de woorden die Jezus ons geleerd heeft:**

**Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw Naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.**

Orde I

**Want van U is het koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.**

Oecumenische vertaling

of:

**Onze Vader, die in de hemelen zijt,
uw Naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel also ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.**

Vertaling NBG

*VREDEGROET indien deze niet bij de NODIGING is gewisseld.
(Allen staan.)*

**De vrede van de Heer zij altijd met u.
En met uw geest.**

Wenst elkaar de vrede.

of:

Geeft elkaar een teken van vrede.

*De gemeenteleden brengen elkaar de vredegroet.
(Allen gaan zitten.)*

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

Het brood wordt gebroken en de wijn wordt in de beker uitgegoten, terwijl allen zingen:

**Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.**

**Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
geef ons de vrede.**

of:

(Christus, o Lam Gods)

**Zalig zij,
die genodigd zijn
tot het bruiloftsmaal van het Lam.**

*Heer, ik ben niet waard dat Gij tot mij komt,
maar spreek slechts een woord
en ik zal gezond worden.*

of:

Komt nu, want alle dingen zijn gereed.

Bij het geven van het brood:

Het lichaam van Christus, voor u gegeven.

Amen.

Bij het geven van de beker:

Het bloed van Christus, voor u vergoten.

Amen.

of:

Bij het geven van het brood:

Het lichaam van Christus, brood uit de hemel.

Amen.

Bij het geven van de beker:

Het bloed van Christus, wijn van het koninkrijk.

Amen.

of:

Bij het geven van het brood:

Dit is het brood uit de hemel.

Amen.

Bij het geven van de beker:

Dit is de wijn van het koninkrijk.

Amen.

Gedurende de gemeenschap van brood en wijn kunnen liederen gezongen worden; ook kan er worden gemusiceerd.

GEBED NA DE MAALTIJD

(Dankt de Heer)

Het Halleluja vervalt in de Veertigdagentijd.

Laat ons bidden.

Na een gebedsstilte bidt de voorganger een slotgebed of dankzegging, waarop de gemeente antwoordt:

Amen.

zie Tijdeigen en Gebeden 129-157

ZENDING EN ZEGEN

Allen staan.

SLOTIED

Het slotlied kan ook na de zegen gezongen worden.

**Gaat heen in vrede,
in de verwachting van de toekomst van onze Heer.**

of:

(Gaat heen)

**De HEER zegene u en Hij behoede u,
De HEER doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig,
De HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.**

Amen.

varianten: Liturgische Gezangen 123-126

of:

**De genade van onze Heer Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de heilige Geest
zij met u allen.
Amen.**

of:

**Zegene u de almachtige en barmhartige God,
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen.**

of:

**De vrede van God
die alle verstand te boven gaat,
zal uw harten en gedachten bewaren
in Christus Jezus, onze Heer.
Amen.**

SLOTLIED

indien niet vóór de zending en zegen gezongen

DE MAALTIJD VAN DE HEER – B

VOORBEDE

De intenties worden telkens besloten met:

Laat ons bidden:

of: Zo bidden wij:

of: Daarom bidden wij:

Heer, ontferm U.

varianten: Gebeden 61-75

Stil gebed, eventueel besloten met:

**God, die blijkens de kracht die in ons werkt
bij machte zijt meer dan overvloedig te doen
boven al wat wij vragen of denken –
U zij de heerlijkheid
in de gemeente en in Christus Jezus,
tot in alle geslachten
in de eeuwen der eeuwen.
Amen.**

of:

**Neem ons in genade aan,
red en behoud ons,
want alleen U,
Vader, Zoon en heilige Geest,
komt toe prijs en lof en aanbidding
te allen tijde
en van eeuwigheid tot eeuwigheid.
Amen.**

NODIGING EN ONDERWIJZING

Broeders en zusters,

**In het heilig Avondmaal gedenken wij
hoe onze Heer en Heiland Jezus Christus
in de wereld is gekomen om ons te verlossen.
Wij vieren en gedenken
hoe Hij geleefd heeft ten bate van anderen,
zonder voorbehoud, ten einde toe.
Onschuldig is Hij ter dood veroordeeld,
tot de dood op het kruis.**

Voor ons is Hij gestorven en begraven.
Op de derde dag is Hij opgewekt uit de doden
en nieuw leven heeft Hij gebracht:
verzoening voor allen die gebukt gaan
onder het juk van zonde en dood.

Vele malen heeft onze Heer gegeten en gedronken
met tollenaars en zondaars,
met al wie zijn leven wilde delen,
met zijn vrienden,
zoals in die laatste nacht,
toen Hij een teken heeft gesteld
van zijn eindeloze liefde en trouw
en zichzelf gegeven heeft
als brood voor de wereld.

Aan hen die Hem zo lief waren,
en ook aan ons,
heeft Hij de opdracht gegeven
om dteoen wat Hij gedaan heeft:
brood en wijn – tot zijn gedachtenis.

En zo nodigt Hij ons hier en nu
aan zijn maaltijd,
een vreugdemaal voor heel het volk van God.
Ja, van oost en west, van noord en zuid
zullen de volken der aarde komen
en aanzitten in het koninkrijk van God.

Laat ons dan delen in het feest
dat de Heer voor ons bereid heeft.
Komt en nadert tot deze tafel,
de tafel des Heren,
waar het brood ons zal verzadigen
en de wijn ons hart verheugt.

INZAMELING VAN DE GAVEN

De gemeente kan zich nu verzamelen rond de avondmaalstafel. Bij het betreden van de ruimte rond de tafel leggen de aanwezigen hun gaven in een schaal. Tijdens de collecte kan een lied gezongen worden. Vervolgens worden brood en wijn, tezamen met de ingezamelde gaven, naar de avondmaalstafel gebracht.

Laat ons bidden.

...gebedsstilte...

voorganger of allen:

**Gezegende God,
alle dingen die wij ontvangen,
komen uit uw hand.**

**Alles waarop wij hopen,
Gij doet het ons toekomen.
Alles waarover wij ons verheugen,
het is ons door U gegeven.
Alle dingen die wij vragen,
Gij zult erin voorzien.**

Amen.

INZETTINGSWOORDEN

**Hoort dan de woorden van de inzetting
van het heilig Avondmaal van onze Heer Jezus Christus.**

**In de nacht waarin de Heer Jezus werd overgeleverd,
nam Hij een brood, sprak de dankzegging uit,
brak het en zei:**

Dit is mijn lichaam voor u.

Doet dit tot mijn gedachtenis.

**Evenzo ook de beker,
nadat de maaltijd afgelopen was,
en Hij zei:**

Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed.

**Doet dit, zo dikwijls gij die drinkt,
tot mijn gedachtenis.**

**Want zo dikwijls gij dit brood eet
en de beker drinkt,
verkondigt gij de dood des Heren,
totdat Hij komt.**

NEMEN VAN BROOD EN WIJN

**Zoals de Heer Jezus
in de nacht dat Hij werd overgeleverd,
brood en wijn nam,
zo nemen wij hier
dit brood en deze beker
om de maaltijd van de Heer te vieren.**

En zoals Hij God dankte en zegende,
laat ons zo naderen tot God
met onze gebeden en onze lofprijzing.

ZEGENING VAN BROOD EN WIJN

Wij zegenen U, Vader,
vanwege de heilige wijnstok David, uw knecht,
waaraan Gij ons deel hebt gegeven
door Jezus, uw dienaar.

U zij de heerlijkheid in alle eeuwen!

Wij zegenen U, Vader,
vanwege het leven en de kennis,
waaraan Gij ons deel hebt gegeven
door Jezus, uw dienaar.

U zij de heerlijkheid in alle eeuwen!

Zoals dit brood, dat wij breken,
verstrooid was over de bergen
en werd samengebracht en één is geworden,
breng zo uw gemeente bijeen in uw rijk
van de einden der aarde!

Want U is de heerlijkheid en de kracht
door Jezus Messias
in alle eeuwen der eeuwen.

toonzetting: Onze Hulp, 70-72

GEBEDEN

Brengen wij onze smekingen [en voorbeden] voor God.

Barmhartige God en Vader,
wij bidden U:
zend over ons uw heilige Geest,
opdat wij in brood en wijn
deel krijgen aan onze Heer Jezus Christus.
Verenig ons door uw Geest
met Hem die zichzelf voor ons gegeven heeft
en verbind ons met elkaar
als levende leden van zijn lichaam

**tot lof en eer van uw Naam.
Amen.**

**[Wees indachtig, Heer, uw gemeente.
Ontruk haar aan het kwaad,
voleindig haar in de liefde.
Doe hen, die Gij geheiligd hebt,
delen in de vreugde
van het rijk dat Gij hebt bereid.**

of:

**God van alle barmhartigheid,
- waak over uw kerk hier op aarde
en maak haar één in het geloof;
- wees met de armen en bedroefden,
met de zieken en stervenden,
met vluchtelingen en gevangenen
en met allen die lijden;
- gedenk hen die ons lief zijn,
waar zij zich ook bevinden,
en allen die wij voor U noemen
in het binnenste van ons hart....]**

**Laat ons dan bidden om Gods heerschappij op aarde
met de woorden die Jezus ons geleerd heeft:**

**Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw Naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.**

Oecumenische vertaling

of:

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
uw Naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.

Vertaling NBG

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

**Zalig zij,
die genodigd zijn
tot het bruiloftsmaal van het Lam.**

*Heer, ik ben niet waard dat Gij tot mij komt,
maar spreek slechts een woord
en ik zal gezond worden.*

*Als de avondmaalsgangers op deze plaats worden uitgenodigd hun plaatsen rond de
tafel in te nemen:*

Komt nu, want alle dingen zijn gereed.

De voorganger neemt het brood, breekt en deelt het rond en zegt:

**Geeft niet het brood dat wij breken,
gemeenschap met het lichaam van Christus?
[Omdat het één brood is,
vormen wij, hoevelen ook, één lichaam,
want wij hebben deel aan het ene brood.]**

De voorganger heft de beker op, geeft deze en zegt:

**Is niet de beker der dankzegging,
waarover wij de dankzegging uitspreken,
gemeenschap met het bloed van Christus?**

of:

De voorganger neemt het brood, breekt en deelt het rond en zegt:

**Het brood, dat wij breken,
is de gemeenschap met het lichaam van Christus.
[Neemt, eet, gedenkt en gelooft,
dat het lichaam van onze Heer Jezus Christus
gegeven is tot een volkomen verzoening
van al onze zonden.]**

De voorganger heft de beker op, geeft deze en zegt:

**De drinkbeker der dankzegging,
waarover wij de dankzegging uitspreken,
is de gemeenschap met het bloed van Christus.
[Neemt, drinkt allen daaruit,
gedenkt en gelooft,
dat het kostbaar bloed
van onze Heer Jezus Christus
vergoten is tot een volkomen verzoening
van al onze zonden.]**

*Gedurende de gemeenschap van brood en wijn kunnen liederen gezongen worden;
ook kan er worden gemusiceerd.*

GEBED NA DE MAALTIJD

**Dankt de Heer, want Hij is vriendelijk. [Halleluja.]
Want zijn goedheid duurt in eeuwigheid. [Halleluja.]**
Het Halleluja vervalt in de Veertigdagentijd.

Laat ons bidden.

*Na een gebedsstilte bidt de voorganger een slotgebed of dankzegging, waarop de
gemeente antwoordt:*

Amen.

zie Tijdeigen en Gebeden 129-157

ZENDING EN ZEGEN

Allen staan.

SLOTIED

Het slotlied kan ook na de zegen gezongen worden.

Gaat heen in de vrede van de Heer.

of:

**Gaat heen in vrede,
in de verwachting van de toekomst van onze Heer.**

**De HEER zegene u en Hij behoede u,
De HEER doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig,
De HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.**

Amen.

varianten: Liturgische Gezangen 123-126

of:

**De genade van onze Heer Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de heilige Geest
zij met u allen.
Amen.**

of:

**Zegene u de almachtige en barmhartige God,
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen.**

of:

**De vrede van God
die alle verstand te boven gaat,
zal uw harten en gedachten bewaren
in Christus Jezus, onze Heer.
Amen.**

SLOTLIED

indien niet vóór de zegen gezongen.

ORDE II

**De heilige Schrift,
gebeden en gaven**

INTREDE – A

Als voorbereiding op de dienst kunnen een of meer van de hier aangegeven elementen een plaats vinden. De cantor/organist en een kerkenraadslid zijn hierbij de voorgangers.

De klokken luiden - vooroefening - orgelspel - inleidend woord - kaarsen aansteken - stilte

Allen staan en zingen een

PSALM of INTREDELIED

Dit lied kan ook na het gebed van toenadering gezongen worden.

De ouderling of de predikant kan de dienst als volgt beginnen:

In de naam van de Vader

en de Zoon

en de heilige Geest.

Amen.

GROET

Indien de predikant bij de intrede voorgaat, groet hij/zij de gemeente:

Genade zij u en vrede

van God, onze Vader,

en van Jezus Christus, de Heer.

Amen.

of:

Genade, barmhartigheid en vrede

zij u van God, de Vader,

en van Christus Jezus, onze Heer.

Amen.

of:

Genade zij u en vrede

van Hem, die is en die was en die komt,

en van de zeven geesten die voor zijn troon zijn,

en van Jezus Christus, de getrouwe getuige,

de eerstgeborene der doden

en de overste van de koningen der aarde.

Amen.

BEMOEDIGING

In ieder geval wordt aan het begin van elke dienst gebeden:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.**

of:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en niet laat varen het werk van zijn handen.**

GEBED VAN TOENADERING

**Almachtige God,
voor U liggen alle harten open,
alle verlangens zijn U bekend
en geen geheim is voor U verborgen.**

... gebedsstilte ...

**Zuiver de overleggingen van ons hart
door de ingeving van uw heilige Geest,
zodat wij U van harte liefhebben
en grootmaken uw heilige Naam.
Amen.**

varianten: Gebeden 22-38

Indien de dienst niet met een lied is begonnen, zingt de gemeente een
PSALM of INTREDELIED

KYRIE ELEISON

Een diaken kan de kyrie-intentie zeggen.

**Laten wij de Heer om ontferming aanroepen
voor de nood van de wereld**

... hier kunnen enkele intenties worden ingevoegd ...

**en zijn naam prijzen,
want zijn barmhartigheid heeft geen einde.**

varianten: Gebeden 39-46

Heer, ontferm U.	<i>of:</i>	Kyrie eleison.
Heer, ontferm U.		Kyrie eleison.
Christus, ontferm U.		Christe eleison.
Christus, ontferm U.		Christe eleison.
Heer, ontferm U.		Kyrie eleison.
Heer, ontferm U.		Kyrie eleison.

Na het Kyrie volgt op dagen waarop de kleur wit of rood is de lofzang 'Gloria'. Deze kan ook op de zondagen door het jaar gezongen worden. Wanneer de kleur paars is (in de voorbereidingstijden voor Kerst en Pasen), vervalt de lofzang.

GLORIA

Ere zij God in den hoge,
en vrede op aarde
voor mensen van zijn welbehagen.
Wij loven U, wij zegenen U,
wij aanbidden U, wij verheerlijken U,
wij zeggen U dank voor uw grote heerlijkheid,
Heer God, hemelse Koning,
God, almachtige Vader.
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus,
Heer God, Lam van God,
Zoon van de Vader,
die de zonden der wereld wegneemt,
ontferm U over ons;
die de zonden der wereld wegneemt,
aanvaard ons gebed;
die zit aan de rechterhand van de Vader,
ontferm U over ons.
Want Gij alleen zijt heilig,
Gij alleen de Heer,
Gij alleen de Allerhoogste, Jezus Christus,
met de heilige Geest,
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

of:

KYRIE ELEISON

Here God, ...

GLORIA

GEBED VAN DE DAG

De Heer zij met u ...

of:

**De Heer zal bij u zijn.
De Heer zal u bewaren.**

Liturgische Gezangen 41

of:

**De Heer zij met u.
Zijn Geest in ons midden.**

Laat ons bidden.

Na een korte gebedsstilte zegt de voorganger het gebed van de dag of het gebed om verlichting met de heilige Geest. Het gebed wordt afgesloten met de woorden:

**Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.
Amen.**

zie Tijdeigen en Gebeden 47-55

Na de INTREDE gaan allen zitten.

INTREDE – B

Als voorbereiding op de dienst kunnen een of meer van de hier aangegeven elementen een plaats vinden. De cantor/organist en een kerkenraadslid zijn hierbij de voorgangers.

De klokken luiden - vooroefening - orgelspel - inleidend woord - kaarsen aansteken - stilte

De ouderling of de predikant kan de dienst als volgt beginnen:

**In de naam van de Vader
en de Zoon
en de heilige Geest.
Amen.**

GROET

Indien de predikant bij de intrede voorgaat, groet hij/zij de gemeente.

**Genade zij u en vrede
van God, onze Vader,
en van Jezus Christus, de Heer.
Amen.**

of:

**Genade, barmhartigheid en vrede
zij u van God, de Vader,
en van Christus Jezus, onze Heer.
Amen.**

of:

**Genade zij u en vrede
van Hem, die is en die was en die komt,
en van de zeven geesten die voor zijn troon zijn,
en van Jezus Christus, de getrouwe getuige,
de eerstgeborene der doden
en de overste van de koningen der aarde.
Amen.**

BEMOEDIGING

In ieder geval wordt aan het begin van elke dienst gebeden:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.**

of:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en niet laat varen het werk van zijn handen.**

Allen staan en zingen een
PSALM of INTREDELIED

VEROOTMOEDIGING

**Voor U belijden wij, almogende God,
voor heel uw kerk en voor elkaar,
dat wij gezondigd hebben
in gedachten, woorden en werken.**

... gebedsstilte ...

**Ontferm U over ons,
vergeef ons onze zonden
en geleid ons tot het eeuwig leven,
door Jezus Christus, onze Heer.
Amen.**

varianten: Gebeden 22-38

LOFVERHEFFING, DE TIEN WOORDEN

De aanhef en het slot worden door de voorganger gesproken, de Tien Woorden door een lector.

**Uw woord houdt stand voor eeuwig, o HEER,
van geslacht tot geslacht duurt uw trouw,
want Gij spreekt tot ons:**

**Ik ben de HEER, uw God,
die u weggevoerd heb uit het land Egypte, uit het diensthuis.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult geen andere goden hebben voor mijn aangezicht.
Gij zult u geen beeld of gestalte maken van wat dan ook in de
hemel, op de aarde of in de wateren onder de aarde.
Gij zult u voor hen niet buigen en hen niet dienen;
want Ik, de HEER, uw God, ben een God vol afgunst,
die de wandaden van de vaders bezoek aan de kinderen,
tot in het derde en vierde geslacht
van hen die Mij haten,
maar die goedheid betoon
tot in het duizendste geslacht
van hen die Mij liefhebben**

en mijn woorden onderhouden.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult de Naam van de HEER, uw God, niet vals gebruiken,
want de HEER laat niet ongestraft
wie zijn Naam vals gebruikt.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gedenk de sabbatdag;
die zal u heilig zijn.
Zes dagen zult gij dienen en al uw werk doen,
maar de zevende dag is de sabbat,
voor de HEER, uw God.
Dan zult gij geen werk doen, gij niet,
uw zoon en uw dochter niet,
uw dienaar en uw slavin niet,
uw vee niet,
zelfs niet de vreemdeling die binnen uw poorten woont.
Want in zes dagen
heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt,
de zee met al wat daarin is,
maar op de zevende dag rustte Hij.
Daarom heeft de HEER de sabbatdag gezegend en geheiligd.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Houd uw vader en moeder in ere,
opdat uw dagen verlengd worden
in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult niet moorden.
Gij zult niet hoereren.
Gij zult niet stelen.
Gij zult niet leugenachtig tegen uw naaste getuigen.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.
Gij zult niet begeren het huis van uw naaste;
gij zult niet begeren de vrouw van uw naaste,
zijn dienaar, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel,
of wat ook maar van uw naaste is.
Geprezen zijt Gij in eeuwigheid.

Uw woord houdt stand voor eeuwig, o HEER,
van geslacht tot geslacht duurt uw trouw.

varianten: Tien Woorden 1-4

GEBED VAN DE DAG

(De Heer zij met u)

of:

**De Heer zal bij u zijn.
De Heer zal u bewaren.**

Liturgische Gezangen 41

of:

**De Heer zij met u.
Zijn Geest in ons midden.**

Laat ons bidden.

Na een korte gebedsstilte zegt de voorganger het gebed van de dag of het gebed om verlichting met de heilige Geest. De gemeente antwoordt:

Amen.

zie Tijdeigen en Gebeden 47-55

Na de INTREDE gaan allen zitten.

DE HEILIGE SCHRIFT

Een of meer

LEZINGEN (met liederen) uit de heilige Schrift

Indien het Luthers Leesrooster of het Gemeenschappelijk Leesrooster wordt gevolgd, geldt de volgende ordening (zie ook het Tijdeigen):

EERSTE SCHRIFTLEZING uit het Oude Testament

De lezing kan worden besloten met:

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

ANTWOORDPSALM

TWEEDE SCHRIFTLEZING uit de Brieven

De lezing kan worden besloten met:

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

HALLELUJA (-VERS OF -LIED)

Het halleluja vervalt in de Veertigdagentijd.

Liturgische Gezangen 42-56

EVANGELIE

De lezing kan worden besloten met:

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

ACCLAMATIES op de lezingen:

**Zalig die het Woord van God horen
en het bewaren.**

of:

Lof zij U, o Here

of:

(Lof zij U, Christus)

of:

U komt de lof toe, U het gezang, U alle glorie,
o Vader, o Zoon, o heilige Geest,
in alle eeuwen der eeuwen.

Liturgische Gezangen 58

PREDIKING

Allen staan.

GELOOFSBELIJDENIS of LIED

Wij geloven in één God,
de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
van alle zichtbare en onzichtbare dingen;

en in één Here Jezus Christus,
de eniggeboren Zoon van God,
geboren uit de Vader voor alle tijden,
God uit God,
Licht uit Licht,
waarachtig God uit waarachtig God,
geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader,
en door wie alles is geworden;
die om ons mensen en om ons behoud
is neergedaald uit de hemel
en is vlees geworden,
door de heilige Geest uit de maagd Maria
en is mens geworden,
die ook voor ons is gekruisigd onder Pontius Pilatus,
geleden heeft en begraven is,
en op de derde dag is opgestaan volgens de Schriften,

is opgevaren naar de hemel
en zit aan de rechterhand van de Vader,
en zal wederkomen in heerlijkheid
om te oordelen de levenden en de doden,
en aan zijn rijk zal geen einde komen;

en in de heilige Geest,
die Here is en levend maakt,
die uitgaat van de Vader en de Zoon,
die samen met de Vader en de Zoon
aanbeden en verheerlijkt wordt,
die gesproken heeft door de profeten.

En één heilige, katholieke en apostolische Kerk.
Wij belijden één doop tot vergeving van de zonden.
En wij verwachten de opstanding van de doden
en het leven in de wereld die komt.
Amen.

GEBEDEN EN GAVEN *of* GAVEN EN GEBEDEN

De voorbede kan ook na de inzameling van en het gebed over de gaven plaatsvinden.

DANKZEGGING

VOORBEDE

De intenties worden telkens besloten met:

Laat ons bidden:

of: **Zo bidden wij:**

of: **Daarom bidden wij:**

Heer, ontferm U.

varianten dankzegging: Gebeden 56-60

varianten voorbede: Gebeden 61-75

Stil gebed, eventueel besloten met

**God, die blijkens de kracht die in ons werkt
bij machte zijt meer dan overvloedig te doen
boven al wat wij vragen of denken –
U zij de heerlijkheid
in de gemeente en in Christus Jezus,
die ons leerde bidden:**

**Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw Naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.**

Oecumenische vertaling

of:

**Onze Vader, die in de hemelen zijt,
uw Naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.**

Vertaling NBG

INZAMELING VAN DE GAVEN

Tijdens de inzameling kan worden gezongen en/of gemusiceerd

GEBED OVER DE GAVEN

**Louter onze gaven, Heer,
tot zuivere aanbidding;
laat niet vals klinken
wat onze mond zegt,
en laat niet dubbelzinnig zijn
wat onze hand doet.
Dat bidden wij U in de Messias Jezus,
uw eengeboren, eenvoudige Zoon.
Amen.**

varianten: Gebeden 87-128

VOORBEDE

indien deze niet na de geloofsbelijdenis heeft plaatsgevonden.

ZENDING EN ZEGEN

Allen staan.

SLOTLIED

Het slotlied kan ook na de zegen gezongen worden.

**Gaat heen in vrede,
in de verwachting van de toekomst van onze Heer.**

**De HEER zegene u en Hij behoede u,
De HEER doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig,
De HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.**

Amen.

varianten: Liturgische Gezangen 123-126

of:

**De genade van onze Heer Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de heilige Geest
zij met u allen.
Amen.**

of:

**Zegene u de almachtige en barmhartige God,
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen.**

of:

**De vrede van God
die alle verstand te boven gaat,
zal uw harten en gedachten bewaren
in Christus Jezus, onze Heer.
Amen.**

SLOTLIED

indien niet vóór de zegen gezongen.

ORDE III

Leerdienst

Als voorbereiding op de dienst kunnen een of meer van de hier aangegeven elementen een plaats vinden. De cantor/organist en een kerkenraadslid zijn hierbij de voorgangers.

[Gebeden thuis en in de kerk - klok luiden - vooroefening - (orgel)muziek - consistoriegebed - inleidend woord - kaarsen aansteken]

OPENING

GROET

**Genade zij u en vrede
van God, onze Vader,
en van Jezus Christus, de Heer.
Amen.**

of:

**Genade, barmhartigheid en vrede
zij u van God, de Vader,
en van Christus Jezus, onze Heer.
Amen.**

of:

**Genade zij u en vrede
van Hem, die is en die was en die komt,
en van de zeven geesten die voor zijn troon zijn,
en van Jezus Christus, de getrouwe getuige,
de eerstgeborene der doden
en de overste van de koningen der aarde.
Amen.**

BEMOEDIGING

**Onze hulp is in de naam van de HEER,
die hemel en aarde gemaakt heeft.**

of:

**Onze hulp is in de naam van de HEER,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en niet laat varen het werk van zijn handen.**

GEBED

Laat ons bidden.

Na een korte gebedsstilte zegt de voorganger het gebed om verlichting met de heilige Geest. De gemeente antwoordt:

Amen.

varianten: Gebeden 47-55

DE HEILIGE SCHRIFT

LEZING UIT DE HEILIGE SCHRIFT

LIED

Lezing uit de catechismus of een ander geschrift uit de traditie

Lied

PREEK

APOSTOLISCHE GELOOFSBELIJDENIS *of* LIED

GEBEDEN

LOFPRIJZING

VOORBEDE

De intenties worden telkens besloten met:

Zo bidden wij tezamen:

of: Zo bidden wij:

of: Daarom bidden wij:

Heer, ontferm U.

varianten: Gebeden 61-75

Stil gebed

Onze Vader...

of:

Onze Vader...

VOORBEDE

De intenties worden telkens besloten met:

Zo bidden wij tezamen:

of: **Zo bidden wij:**

of: **Daarom bidden wij:**

Heer, ontferm U.

varianten Gebeden 61-75

Stil gebed

LOFPRIJZING

Inzameling van de gaven

ZENDING EN ZEGEN

Lied

**Gaat heen in vrede,
in de verwachting van de toekomst van onze Heer.**

**De genade van onze Heer Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de heilige Geest
zij met u allen.**

Amen.

of:

**De HEER zegene u en Hij behoede u,
de HEER doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig,
de HEER verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.
Amen.**

Lied

ORDE IV

Samenkomst van de huisgemeente

OPENING

OPENINGSVERS

Wees hier aanwezig,
God van de machten.
Licht in ons midden.
Wees onze Heiland,
dat wij herleven,
wees hier aanwezig.

Liturgische Gezangen 15

Tijdens het zingen van dit vers worden de kaarsen aangestoken.

of:

God, kom mij te hulp.
Heer, haast U mij te helpen.

Het dagelijks gebed blz. 994-996

of:

Prijzen wij God, onze Vader,
maker van alle goede gaven.
Geprezen zijt Gij in alle eeuwen.
Prijzen wij Christus,
bron van elke zegening.
Geprezen zijt Gij in alle eeuwen.
Prijzen wij de heilige Geest,
die ons het leven geeft.
Geprezen zijt Gij in alle eeuwen.

LIED

GEBED

Laat ons bidden.

Na een korte gebedsstilte zegt de voorganger het gebed van de dag of het gebed om verlichting met de heilige Geest. De gemeente antwoordt:

Amen.

zie Tijdeigen en Gebeden 47-55

DE HEILIGE SCHRIFT

LEZING(EN) UIT DE HEILIGE SCHRIFT
(afgewisseld) met psalm(en) en gezang(en)

OVERWEGING

LIED

GEBEDEN

DANKZEGGING

varianten: Gebeden 56-60

VOORBEDE

De intenties worden telkens besloten met:

Zo bidden wij tezamen:

of: Zo bidden wij:

of: Daarom bidden wij:

Heer, ontferm U.

varianten: Gebeden 61-75

Stil gebed

Onze Vader...

LIED

Dit lied kan ook na de zegenbede gezongen worden.

ZEGENBEDE

**Zegene en behoede ons
de almachtige en barmhartige Heer,
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen.**

of:

**De Heer geve ons zijn vrede
en het eeuwige leven. Amen.**

varianten: Het dagelijks gebed blz. 1002-1003

LIED

indien niet vóór de zegenbede gezongen.

*De inzameling van de gaven kan voor of na de gebeden geschieden, of aan de
uitgang. Er is geen gebed over de gaven.*

